

**Proiect de lege
pentru desemnarea și înființarea mecanismelor prevăzute de
Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități**

Mai jos se află proiectul de lege precizat, realizat în cursul lunilor noiembrie-decembrie 2014. Proiectul este precedat de un comunicat de presă al Centrului de Resurse Juridice, relevant în special cu privire la contextul realizării proiectului de lege și la justificarea acestuia.

**Proiectul de lege, realizat de Valerian Stan,
a devenit, cu unele amendamente ce nu au vizat fondul propunerii legislative, Legea nr 8 din
18 ianuarie 2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile
persoanelor cu dizabilități.**

**CRJ propune un proiect de lege
pentru copiii și tinerii cu dizabilități mintale închiși în instituțiile statului**

Parlamentul României primește astăzi cheia pentru îmbunătățirea vieții persoanelor cu dizabilități care se află închise în instituții: un proiect de lege menit să introducă un mecanism independent de monitorizare a calității vieții acestor oameni.

- În România peste **25.000 de copii și tineri cu dizabilități sunt închiși în 717 instituții de protecție socială**, privați de libertate, de viață și familie în comunitate și sunt puși sub tutela unui reprezentant al statului.
- Aproape **1.500 de copii și tineri cu dizabilități au murit** în mai puțin de patru ani în instituții din 27 de județe
- Statul român nu a implementat încă prevederile articolului 33 al Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități astfel încât un **Mecanism Național de Monitorizare Independent** prin organizarea de vizite neanunțate să poată contribui la garantarea respectării drepturilor fundamentale ale copiilor și tinerilor cu dizabilități închiși în instituții.
- **Instituționalizarea copiilor și tinerilor cu dizabilități mintale lasă loc abuzurilor**, în condițiile în care singura persoană care ar putea să sesizeze o încălcare a drepturilor acestor persoane este reprezentantul legal sau tutorele care a decis plasarea lor într-un centru social sau medical.

București, 9 decembrie 2014: În România peste 25.000 de copii și tineri cu dizabilități sunt închiși în instituțiile statului, cei mai mulți dintre aceștia trăind în condiții inumane – stare precară a spațiilor de cazare și sanitare, acces inadecvat la articole de igienă personală, malnutriție, utilizarea izolării ca pedeapsă și tratamentul degradant. Aceste realități au fost confirmate atât în urma a 70 de vizite organizate de Centrul de Resurse Juridice în instituțiile unde locuiesc tinerii, cât și de cel mai recent raport al Comisarului pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei, ca urmare a unei vizite oficiale din primăvara acestui an.

Centrul de Resurse Juridice propune o lege care să contribuie la prevenirea abuzurilor asupra copiilor și tinerilor cu dizabilități închiși în instituțiile de protecție socială

În acest context, Centrul de Resurse Juridice propune în premieră un proiect legislativ care prin organizarea de vizite neanunțate în instituțiile sociale și medicale poate contribui la garantarea respectării drepturilor fundamentale ale copiilor și tinerilor cu dizabilități închiși în instituții.

Concret, Centrul de Resurse Juridice propune înființarea unui Mecanism Național de Monitorizare, organism independent organizațional, funcțional și financiar, din care să facă parte persoane cu dizabilități și reprezentanți ai societății civile.

Convenția ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități obligă România să-și construiască un mecanism independent de monitorizare a respectării drepturilor acestor persoane, un sistem prin care entități independente de statul român, care-i are pe acești oameni în custodie, să verifice modul în care autoritățile respectă drepturile beneficiarilor.

Cu toate acestea, România amână de cinci ani implementarea acestui mecanism menit să constituie o formă de protecție a acestor copii și tineri în fața abuzurilor.

EXPUNERE DE MOTIVE

La data de 11 noiembrie 2010, prin Legea nr 221/2010, România a ratificat Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în continuare Convenție, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006.

Obiectul reglementării prezentei legi îl constituie desemnarea și înființarea mecanismelor naționale prevăzute de art 33 din Convenție.

În conformitate cu articolul menționat, ca stat parte la Convenție, România are obligația să desemneze, pe de o parte, în cadrul Guvernului (în conformitate cu art 33 paragr 1), unul sau mai multe puncte de contact pentru probleme referitoare la implementarea Convenției și un mecanism de coordonare pentru facilitarea măsurilor aferente, în diferite sectoare și la diferite niveluri, iar pe de altă parte (în conformitate cu art 33 paragr 2), unul sau mai multe mecanisme independente pentru promovarea, protecția și monitorizarea implementării Convenției.

Prin art 2 din Legea nr 221/2010, Autoritatea națională pentru persoanele cu handicap a fost desemnată în calitate de autoritate centrală de coordonare privind implementarea Convenției. Pentru unitate terminologică cu Convenția, precum și pentru conformitate cu principiul unicității reglementării în materie, al reglementărilor având același obiect, prin prezenta lege se va abroga art 2 din Legea nr 221/2010, desemnându-se prin prezenta lege Direcția pentru protecția persoanelor cu dizabilități ca Autoritate de coordonare a măsurilor stabilite prin Convenție, în continuare Autoritate de coordonare și stabilindu-se rolul instituțional al acesteia, în conformitate cu prevederile Convenției.

Punctul de contact pentru implementarea Convenției, în continuare Punctul de contact, se înființează ca birou nou în cadrul Direcției pentru protecția persoanelor cu dizabilități și este organismul care facilitează sinteza și raportarea datelor privind problemele referitoare la implementarea în România a Convenției. Punctul de contact menține legătura cu Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, îi comunică informațiile solicitate și se întâlnește cu membrii acestuia.

Mecanismul independent de monitorizare, numit prin prezenta lege Consiliul de monitorizare a implementării Convenției, în continuare Consiliul de monitorizare, se înființează ca autoritate administrativă autonomă sub autoritatea Senatului pentru promovarea, protecția și monitorizarea implementării Convenției, a respectării drepturilor garantate prin Convenție persoanelor cu dizabilități și furnizării către acestea, potrivit legii, a serviciilor medicale și sociale (beneficii de asistență socială, servicii sociale, inclusiv de servicii de tip rezidențial pentru copii). Activitatea Consiliului vizează cu precădere situația din instituțiile publice sau private care furnizează persoanelor cu dizabilități serviciile precizate.

În cadrul actualului sistem instituțional existent în România nu există o autoritate sau un mecanism care să poată îndeplini rolul stabilit prin Convenție mecanismului independent. Cu titlu de exemplu, Agenția Națională pentru Prestații Sociale (aflată în subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale) are ca principal scop administrarea și gestionarea în sistem unitar a măsurilor de asistență socială, precum și monitorizarea, cu caracter general, a serviciilor sociale și controlul măsurilor de asistență socială, în timp ce

mecanismul prevăzut de Convenție vizează respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități – în mod special ale persoanelor aflate în instituții publice și entități private și incluzând serviciile medicale, precum și drepturile, libertățile și facilitățile garantate prin Convenție acestor persoane.

La data elaborării prezentului proiect de lege în România există în jur de 2000 de centre pentru persoane cu dizabilități (publice sau private) și spitale ori secții ale acestora în care se află astfel de persoane. Prin Convenție (în principal prin art 5 – art 30), acestor persoane, care în România constituie un grup extrem de vulnerabil, le sunt garantate un număr de peste 25 de categorii de drepturi, libertăți și facilități. Având în vedere cele arătate, în scopul bunei funcționări a Consiliului de monitorizare se impune să fie asigurate resursele organizaționale adecvate, care să satisfacă cerința de eficiență a monitorizării respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități, astfel cum această cerință este formulată în mod repetat în cuprinsul Convenției (e.g. art 16 paragr 3).

Modalitatea prin care este în prezent desemnat mecanismul de promovare, protejare și monitorizare a implementării Convenției este cu totul improprie în raport cu cerințele Convenției și cu realitățile concrete din România. Astfel, în cursul lunii octombrie 2012, Direcția pentru protecția persoanelor cu dizabilități a semnat câte un protocol cu două organizații neguvernamentale de drepturile omului pentru a „*coopera în promovarea, protejarea și monitorizarea implementării Convenției*”. Menționăm câteva dintre argumentele care că atestă că soluția adoptată este improprie scopului propus: desemnarea celor două organizații „*neguvernamentale*” (din care una funcționează cu fonduri publice) nu răspunde cerinței expres cuprinsă în Convenție (art 33 paragr 3) ca în procesul de monitorizare a respectării drepturilor garantate de Convenție societatea civilă să fie implicată și să participe „*pe deplin*”. În raport cu această cerință, precum și cu împrejurarea că procesul de monitorizare trebuie să acopere în jur de 2000 de instituții și un important număr de drepturi și libertăți ale persoanelor aflate în aceste instituții, desemnarea pentru procesul de monitorizare a numai două organizații neguvernamentale (desemnare făcută fără consultarea mării majorități a organizațiilor neguvernamentale) are o relevanță mai mult decât limitată. Sub acest din urmă aspect este semnificativ și faptul că s-a stabilit ca procesul de promovare, protejare și monitorizare a implementării Convenției să se desfășoare cu „*caracter voluntar, fără nicio alocare bugetară*” (în aceste condiții este evident că România ar avea dificultăți în implementarea Convenției – inclusiv în motivarea acestor dificultăți prin rapoartele pe care Guvernul va urma să le înainteze ONU în conformitate cu art 35 din Convenție). Semnificativ este de asemenea și faptul că deși au fost desemnate de peste doi ani să îndeplinească rolul de mecanism independent pentru monitorizarea Convenției, pe paginile de internet ale celor două organizații nu există nicio mențiune în acest sens sau cu privire la vreo activitate desfășurată în acest scop).

Prin prezenta lege, desemnarea și înființarea Consiliului de monitorizare sunt prevăzute astfel încât să satisfacă de asemenea cerința stabilită prin art 33 paragr 2 teza a doua din Convenție potrivit căruia acest mecanism să fie organizat și să funcționeze în conformitate cu „*principiile referitoare la statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului*” – i.e. criteriile independenței și imparțialității acestor instituții consacrate prin „*Principiile ONU de la Paris*” (potrivit Principiului 1 lit (a) componența acestor instituții se stabilește astfel ca să permită „*toate garanțiile necesare pentru a asigura cooperarea eficientă cu, sau prin prezența, reprezentanților organizațiilor non-guvernamentale responsabile pentru drepturile omului*”). Interpretarea „*Principiilor*” precizate nu poate fi decât în sensul că acțiunile de monitorizare sau control pot să fie

organizate de organisme cu adevărat independente numai în măsura în care vizitele lor de monitorizare sau control sunt independente, ne-dependente de vreo autorizare sau notificare prealabilă din partea celor a căror activitate urmează să fie monitorizată sau controlată. În acest sens este inclusiv practica instituțiilor relevante de monitorizare a drepturilor omului – internaționale sau naționale, guvernamentale sau nonguvernamentale – e.g. Comitetul european pentru prevenirea torturii, Comisarul european pentru drepturile omului etc. Un argument în plus în susținerea celor de mai sus – privind activitatea tuturor instituțiilor, guvernamentale și nonguvernamentale pentru protecția și promovarea drepturilor omului implicate în monitorizarea implementării Convenției, inclusiv prin efectuarea de vizite de monitorizare neanunțate – este și faptul că România a ratificat atât Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități cât și Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii (OPCAT). Din această împrejurare, corelată cu faptul prin art 11 din Constituția României este prevăzut că tratatele ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern, rezultă că reglementarea specială în materia procedurilor de vizitare a locurilor din care persoanelor (inclusiv persoanele cu dizabilități) „*nu le este permis să plece după voia lor*” este OPCAT; scopul acestui Tratat este definit (prin art 1): stabilirea unui sistem de vizite întreprinse de către organe independente internaționale și naționale la aceste locuri. Potrivit art 20 din Protocol, instituțiilor de monitorizare trebuie să li se asigure inclusiv „*libertatea de a alege locurile*” pe care doresc să le viziteze. Prevederilor citate ale OPCAT le-a fost dată o corectă interpretare cu ocazia adoptării recentei Ordonanțe de urgență nr 48/2014, act normativ prin care este stabilit că vizitele la locurile menționate organizate de mecanismul de monitorizare înființat pentru implementarea OPCAT sunt „*anunțate sau inopinate*” (Preambul, precum și art I, punctele 2, 6, 8, 9, 12 etc). Se impune precizat că în timp ce OPCAT instituie pentru statele părți obligația de înființare a unui mecanism național al cărui principal rol este de a preveni tratamentele inumane și degradante, prin Convenția la care se referă prezenta lege prevede înființarea unui mecanism independent de promovare, protecție și implementare a drepturilor garantate prin acest Tratat persoanelor cu dizabilități.

În scopul consolidării statutului de independență și imparțialitate a Consiliului de monitorizare prin lege este stabilită o implicare substanțială a societății civile în activitatea de monitorizare, astfel cum această implicare este prevăzută prin art 33 paragr 3 din Convenție: în procesul de monitorizare a respectării drepturilor garantate de Convenție societatea civilă, în special persoanele cu dizabilități și organizațiile care le reprezintă, va fi implicată și va participa „*pe deplin*”.

Participarea reprezentanților societății civile la monitorizarea implementării Convenției, în calitate de colaboratori externi ai Consiliului de monitorizare, se justifică în subsidiar în scopul reducerii costurilor cu organizarea și funcționarea Consiliului de monitorizare (e.g. costurile cu personalul și cele conexe acestora – salariile și contribuțiile aferente pentru angajații permanenți, cheltuieli cu clădirile pentru birouri și cu logistica necesară activității acestora etc). În acest scop Consiliul de monitorizare este conceput ca suport organizațional și organism de coordonare a activităților de monitorizare, activități ce se vor constitui în special în servicii externalizate către organizațiile neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și organizațiile neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități.

Consiliul de monitorizare este de asemenea autoritatea publică competentă să faciliteze accesul reprezentanților organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități în instituțiile publice și private care furnizează servicii acestor persoane, pentru vizite de monitorizare, altele decât cele

organizate din inițiativa Consiliului de monitorizare. Legea implementează în acest mod inclusiv recomandarea făcută României de către Curtea europeană a drepturilor omului prin Hotărârea din 17 iulie 2014 în cauza Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României în sensul ca persoanele din instituțiile precizate să beneficieze de o reprezentare independentă în fața unei instanțe sau în fața oricărui alt organism independent.

Legea prevede că, la nevoie, Consiliul de monitorizare și instituția Avocatului Poporului, ca autoritate desemnată prin Ordonanța de Urgență nr 48/2014 drept Mecanism național de prevenire a torturii, tratamentelor inumane și degradante, potrivit OPCAT, colaborează pentru monitorizarea respectării dreptului persoanelor cu dizabilități de a nu fi supuse torturii și tratamentelor inumane și degradante (astfel cum acest drept este garantat persoanelor cu dizabilități prin art 15 din Convenție) .

În sensul adoptării prezentei legi pledează și situația actuală gravă a copiilor și tinerilor cu dizabilități din România. Astfel, peste 25.000 de copii și tineri cu dizabilități sunt închiși în 717 instituții de protecție socială, privați de libertate, de viață și familie în comunitate și sunt puși sub tutela unui reprezentant al statului. Aproape 1.500 de copii și tineri cu dizabilități au murit în mai puțin de patru ani în instituții din 27 de județe. Instituționalizarea copiilor și tinerilor cu dizabilități mintale lasă loc abuzurilor, în condițiile în care singura persoană care ar putea să sesizeze o încălcare a drepturilor acestor persoane este reprezentantul legal sau tutorele care a decis plasarea lor într-un centru social sau medical.

Față de cele de mai sus, înaintăm Parlamentului spre dezbatere și aprobare Proiectul de lege pentru desemnarea și înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

9 decembrie 2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru desemnarea și înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Titlul I Dispoziții generale

Art. 1. – În vederea implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin Legea nr 221 din 11 noiembrie 2010, în continuare Convenție, se desemnează și înființează Consiliul de monitorizare a implementării Convenției, în continuare Consiliul de monitorizare, Autoritatea de coordonare a măsurilor pentru implementarea Convenției, în continuare Autoritate de coordonare și Biroul de contact pentru implementarea Convenției, în continuare Biroul de contact.

Art. 2. – (1) Prezenta lege, în acord cu principiile Convenției, recunoaște faptul că dizabilitatea este un concept în evoluție și că acesta rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți.

(2) În înțelesul prezentei legi, prin instituții supuse monitorizării Consiliului de monitorizare și organizațiilor neguvernamentale se înțeleg instituțiile și entitățile publice sau private care furnizează persoanelor cu dizabilități servicii medicale sau sociale (beneficii de asistență socială, servicii sociale, inclusiv servicii de tip rezidențial pentru copii, potrivit legii).

(3) Sunt asimilate instituțiilor supuse monitorizării Consiliului de monitorizare autoritățile publice, centrale sau locale, în subordinea, coordonarea sau acreditarea cărora funcționează aceste instituții.

(4) În înțelesul prezentei legi, prin drepturi ale persoanelor cu dizabilități se înțeleg drepturile nepatrimoniale, libertățile, facilitățile, serviciile medicale sau sociale (beneficiile de asistență socială, serviciile sociale, inclusiv serviciile de tip rezidențial pentru copii) garantate acestor persoane prin Convenție și prin celelalte legi speciale.

Titlul II
Consiliul de monitorizare
Capitolul I
Înființarea și atribuțiile Consiliului de monitorizare

Art. 3. – În vederea promovării, protecției și monitorizării implementării Convenției, se înființează Consiliul de monitorizare, autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, sub controlul Senatului, cu sediul în municipiul București.

Art. 4. – Pentru realizarea scopului său, Consiliul de monitorizare îndeplinește următoarele atribuții, cu respectarea principiilor legalității, respectării demnității persoanelor, nediscriminării, egalității de șanse, precum și ale independenței funcționale și a personalului, imparțialității și obiectivității:

a) împreună cu Autoritatea de coordonare adoptă și desfășoară măsuri eficiente pentru creșterea gradului de conștientizare în societate în legătură cu persoanele cu dizabilități și pentru promovarea respectării drepturilor și demnității acestora;

b) împreună cu Autoritatea de coordonare formulează și propune spre adoptare politici publice și programe de implementare a Convenției, prin consultarea îndeaproape și implicarea în mod activ a persoanelor cu dizabilități, inclusiv a copiilor cu dizabilități, prin organizațiile care îi reprezintă;

c) formulează propuneri și observații privind legislația existentă sau proiectele legislative;

d) examinează în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor cu dizabilități, cu precădere în cadrul instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2), în vederea consolidării continue a protecției lor împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante și a exercitării fără discriminări a drepturilor pe care le au;

e) face recomandări ori, după caz, dispune, în condițiile legii, măsuri cu caracter obligatoriu pentru instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) și pentru autoritățile publice prevăzute la art. 2 alin (3);

f) verifică legalitatea prezenței persoanelor cu dizabilități în instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2);

g) verifică acordarea îngrijirilor de sănătate și a serviciilor medicale, inclusiv a serviciilor medicale și de îngrijiri de sănătate mintală, respectarea reglementărilor privind internarea nevoluntară, restricționarea libertății de mișcare, drepturile pacientului și la a doua opinie medicală și face recomandări, ori, după caz, dispune, în condițiile legii, măsuri cu caracter obligatoriu pentru instituțiile medicale și pentru autoritățile în subordinea și îndrumarea cărora ele sunt organizate și funcționează;

h) verifică, din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane, cazurile în care sunt semnalate acte de tortură, pedepse sau tratamente inumane sau degradante ori alte încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități și face recomandări, ori, după caz, dispune, în condițiile legii, măsuri cu caracter obligatoriu pentru instituțiile și autoritățile publice prevăzute la art. 2 alin. (2) și (3);

i) sesizează de îndată, potrivit legii, autoritățile judiciare cu privire la cazurile în care există indicii că încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, în mod special a dreptului la viață și de a nu fi suspuse torturii, tratamentele inumane sau degradante, a fost făcută prin fapte de natură penală;

j) urmărește dacă în cazurile de deces al persoanelor cu dizabilități, instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) sesizează organele judiciare în vederea efectuării autopsiei medico-legale obligatorii, potrivit legii;

k) sesizează autoritatea competentă legal, potrivit legii, să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale ori să suspende, să retragă și să anuleze acreditarea instituțiilor prevăzute la art. 2 alin (2), în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilități;

l) verifică activitatea autorităților cu atribuții legale de îndrumare și control al activităților de protecție specială a persoanelor cu dizabilități, al măsurilor de asistență socială, respectiv de acreditare a furnizorilor de servicii și face recomandări ori, după caz, dispune, în condițiile legii, măsuri cu caracter obligatoriu pentru acestea și pentru autoritățile în subordinea cărora ele sunt organizate și funcționează;

m) asigură implicarea și participarea pe deplin a societății civile, în special a persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor care le reprezintă, la procesul de monitorizare pe care îl organizează;

n) acordă asistență persoanelor cu dizabilități care au nevoie de aceasta, inclusiv copiilor și tinerilor, pentru a formula plângeri către autoritățile competente legal cu privire la cazurile de tortură, pedepse sau tratamente inumane sau degradante ori alte încălcări ale drepturilor acestora, în primul rând prin fapte de natură penală;

o) facilitează accesul, anunțat sau inopinat, al reprezentanților organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1) în instituțiile prevăzute la art. 2 alin (2), în scopul monitorizării respectării drepturilor lor; pentru a asigura persoanelor cu dizabilități o reprezentare independentă în fața unei instanțe sau în fața oricărui alt organism independent, organizațiile neguvernamentale menționate au calitate procesuală activă în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale acestor persoane;

p) colaborează, ori de câte ori este necesar, cu instituția Avocatului poporului, ca Autoritate națională desemnată pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante;

r) colaborează, ori de câte ori este necesar, cu Biroul de contact, în scopul îndeplinirii de către acesta a rolului care îi revine prin Convenție.

Capitolul II

Organizarea și funcționarea Consiliului de monitorizare

Art. 5. - (1) Consiliul de monitorizare este condus de un președinte și un vicepreședinte, numiți de Biroul Permanent al Senatului, cu avizul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, la propunerea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități.

(2) Organizațiile neguvernamentale prevăzute la alin. (1) vor face 3 propuneri pentru fiecare funcție.

(3) Mandatul președintelui și al vicepreședintelui este de 4 ani și poate fi reînnoit o singură dată.

(4) Funcția de președinte este asimilată funcției de secretar de stat iar funcția de vicepreședinte funcției de subsecretar de stat.

(5) Președintele are calitatea de ordonator secundar de credite. El conduce activitatea Consiliului de monitorizare și îl reprezintă în raporturile cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu persoanele juridice și fizice române și străine.

(6) În exercitarea atribuțiilor sale, președintele emite ordine și instrucțiuni. Ordinele și instrucțiunile cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, în condițiile legii.

(7) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare, organizațiile neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1) vor înainta, în scris, Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului propunerile pentru numirea președintelui și vicepreședintelui Consiliului de monitorizare. Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului și Biroul Permanent al Senatului vor urma procedurile prevăzute la art. 5 alin. (1) în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare al prezentei legi.

Art. 6. – Poate fi numit președinte și vicepreședinte al Consiliului de monitorizare orice cetățean român care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are capacitate deplină de exercițiu;
- b) are studii superioare absolvite cu diplomă de licență;
- c) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;
- d) are cunoștințe profesionale și aptitudini corespunzătoare în domeniul atribuțiilor Consiliului de monitorizare.

Art. 7. – (1) Președintele și vicepreședintele Consiliului de monitorizare pot fi revocați sau eliberați din funcție numai în următoarele cazuri:

- a) demisie;
- b) expirarea duratei mandatului;
- c) incapacitate de muncă, potrivit legii;
- d) dacă au fost condamnați definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală;
- e) dacă nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 6;
- f) din inițiativa sau la propunerea, motivată, ale celor care i-au numit, avizat sau propus pentru a fi numiți.

(2) În situația în care împotriva președintelui sau vicepreședintelui Consiliului de monitorizare se pune în mișcare acțiunea penală, aceștia se consideră suspendați de drept din funcție până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Dacă prin hotărâre se constată nevinovăția persoanei în cauză, suspendarea ei din funcție încetează, este repusă în toate drepturile avute anterior suspendării și i se achită drepturile bănești de care a fost lipsită.

Art. 8. - (1) În cadrul Consiliului se organizează 3 birouri, cu un număr maxim de 21 de posturi de funcționar public, după cum urmează:

- a) biroul pentru programe și politici publice, cu 1 post de șef de birou și 5 posturi de expert de specialitate;
- b) biroul de coordonare a activităților de monitorizare, cu 1 post de șef de birou și 7 posturi de inspector de specialitate;
- c) biroul administrativ și juridic, cu 1 post de șef de birou, 2 posturi de referent și 4 posturi de consilier juridic.

(2) Funcția de expert de specialitate și inspector de specialitate sunt funcții publice cu statut special. Pentru ocuparea lor sunt necesare cunoștințe profesionale și aptitudini specifice corespunzătoare.

(3) Celelalte atribuții și sarcini ale personalului se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului de monitorizare, care se aprobă prin ordin al președintelui în termen de 60 de zile de la data numirii acestuia.

Art. 9. – (1) Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Consiliului de monitorizare se asigură integral de la bugetul de stat. Proiectul de buget se întocmește de președintele Consiliului de monitorizare, este avizat de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului și se înaintează Secretarului general al Senatului pentru a fi inclus în proiectul bugetului anual al Senatului.

(2) Remunerarea colaboratorilor externi ai Comitetului de monitorizare, prevăzuți la art. 13 alin. (2), se face în limita sumelor alocate cu această destinație în bugetul anual al Consiliului de monitorizare, pe bază de contracte de prestări de servicii și a protocolului-cadru convenit între președintele Consiliului de monitorizare și reprezentanții organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1).

(3) Prin grija Secretarului general al Senatului se va asigura un sediu Consiliului de monitorizare în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare al prezentei legi.

Capitolul III
Activitatea de monitorizare
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Art. 10. – Activitatea de monitorizare a instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) se realizează prin vizite de monitorizare și prin informarea în orice alt mod asupra respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități de către aceste instituții.

Art. 11. – (1) Vizitele de monitorizare se desfășoară, de regulă inopinat, pe baza unui program anual de vizitare stabilit de președintele Consiliului de monitorizare sau, neprogramat, din dispoziția acestuia.

(2) Vizite de monitorizare vor fi programate astfel încât:

a) să vizeze cu maximă prioritate instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) unde au fost sesizate cazuri de tortură sau tratamente inumane și degradante ori alte încălcări grave ale drepturilor persoanelor cu dizabilități;

b) să vizeze cu prioritate instituțiile și entitățile care furnizează servicii unor persoane mai vulnerabile și mai numeroase;

c) să acopere echilibrat tipurile de instituții prevăzute la art. 2 alin. (2) și situarea geografică a acestora;

d) să urmărească evoluția situației constatată cu ocazia vizitelor anterioare în instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) (vizite de follow-up).

Art. 12. – În scopul îndeplinirii atribuțiilor de monitorizare a instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) Consiliului de monitorizare îi sunt asigurate:

a) accesul la toate informațiile referitoare la numărul persoanelor cu dizabilități aflate în aceste instituții, precum și la numărul și amplasarea lor;

b) accesul la toate informațiile care privesc tratamentul aplicat persoanelor cu dizabilități și condițiile în care acestea trăiesc și își desfășoară activitatea;

c) accesul, de regulă inopinat, în toate instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2) și la instalațiile și amenajările acestora;

d) libertatea de a alege instituțiile pe care dorește să le viziteze și la persoanele cu care dorește să aibă întreveneri;

e) posibilitatea de a avea întreveneri cu persoanele alese, fără martori, fie personal, fie cu un interpret dacă se consideră necesar, precum și cu orice persoană despre care echipa de vizitare consideră că poate furniza informații pertinente;

f) încunoștințarea, de îndată, de către instituții asupra cazurilor de deces al persoanelor cu dizabilități aflate în acestea și asupra sesizării organelor judiciare, potrivit legii, cu privire la aceste decese;

g) dreptul de a face sesizări, recomandări ori, după caz, de a dispune măsuri cu caracter obligatoriu, în condițiile prezentei legi, autorităților competente legal;

h) dreptul de a fi informat, în termenul legal sau cu celeritate, cu privire la măsurile luate de autoritățile competente legal ca urmare a sesizărilor, recomandărilor și măsurilor pe care le-a dispus;

i) calitatea procesuală activă în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor cu dizabilități;

j) dreptul de a menține legătura cu Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, de a trimite acestuia informații și de a se întâlni cu membrii săi;

k) dreptul de a publica și disemina rapoartele proprii.

Secțiunea 2

Vizitele de monitorizare și raportarea

Art. 13. – (1) Vizitele de monitorizare se desfășoară de echipe de vizitare compuse din 3 membri, din care un inspector de specialitate al Consiliului de monitorizare și câte 2 membri propuși de organizațiile neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1), în calitate de colaboratori externi. Deciziile comisiei se iau prin consens sau prin majoritatea membrilor.

(2) Colaboratorii externi sunt selectați de președintele Consiliului de monitorizare pe baza propunerilor organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art. 5 alin. (1). În acest scop, organizațiile neguvernamentale propun președintelui Consiliului de monitorizare persoane care au cunoștințe profesionale și aptitudini specifice corespunzătoare.

(3) Constatările rezultate în urma vizitelor de monitorizare sunt cuprinse în rapoarte de vizită. Rapoartele includ recomandările făcute sau, după caz, măsurile cu caracter obligatoriu dispuse, în condițiile legii, de Consiliul de monitorizare.

(4) Raportul de vizită se întocmește de către membrii echipei de monitorizare în termen de 30 de zile de la data finalizării acesteia, este aprobat de președintele Consiliului de monitorizare și se comunică instituțiilor vizitate și autorităților publice în subordinea și coordonarea cărora acestea se află.

(5) Instituția vizitată are obligația de a comunica Consiliului de monitorizare, în termen de 30 de zile, un răspuns motivat privind recomandările și măsurile dispuse.

(6) Instituția vizitată sau autoritatea în subordinea și coordonarea cărora acestea se află pot contesta în instanță, în condițiile legii, măsurile cu caracter obligatoriu dispuse de Consiliul de monitorizare. Pe durata soluționării contestației măsurile contestate se suspendă.

(7) Raportul de vizită, precum și răspunsul motivat prevăzut la alin. (5), sunt publice și se afișează pe pagina de internet a instituției vizitate, a autorității publice în subordinea și coordonarea căreia aceasta se află, precum și a Consiliului de monitorizare, cu excepția datelor personale și a informațiilor clasificate.

(8) Personalul Consiliului de monitorizare și membrii echipelor de vizitare au obligația de a sesiza de îndată, potrivit legii, organele judiciare atunci când, în exercitarea atribuțiilor lor, iau cunoștință de existența unor indicii privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală.

(9) Consiliul de monitorizare elaborează un raport anual de activitate, care este avizat de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului și aprobat de Biroul Permanent al Senatului.

Titlul III **Autoritatea de coordonare**

Art. 14. – (1) În scopul implementării prevederilor art. 33 din Convenție, se desemnează Direcția pentru protecția persoanelor cu dizabilități în calitate de Autoritate de coordonare a măsurilor pentru implementarea Convenției, în continuare Autoritate de coordonare.

(2) În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autorității de coordonare îi vor fi stabilite, prin ordin al ministrului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, atribuțiile legale concrete în vederea îndeplinirii rolului care îi revine prin Convenție.

Titlul IV **Biroul de contact**

Art. 15. – (1) În scopul implementării prevederilor art. 33 din Convenție, în cadrul Direcției pentru protecția persoanelor cu dizabilități se înființează un nou birou, Biroul de contact pentru implementarea Convenției, în continuare Biroul de contact.

(2) Biroul de contact este organismul care facilitează sinteza și raportarea datelor privind problemele referitoare la implementarea în România a Convenției. Biroul de contact menține legătura cu Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, îi comunică informațiile solicitate și se întâlnește cu membrii acestuia.

(3) În vederea îndeplinirii rolului care îi revine prin Convenție, instituțiile și autoritățile publice prevăzute la art. 2 alin. (2) și (3), precum și Avocatul poporului și Consiliul de monitorizare au obligația de a comunica Biroului de contact, la cerere, toate informațiile și datele solicitate.

(4) Biroul de contact se încadrează cu 6 funcționari publici, 1 funcționar public de conducere și 5 funcționari publici de execuție, experți de specialitate.

(5) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului Muncii Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale se reglementează

organizarea și funcționarea Biroului de contact, iar în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi funcționarii publici vor fi selectați și numiți în funcție.

Titlul V
Dispoziții finale

Art. 16. – La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice dispoziții contrare, precum și art 2 din Legea 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007.